

Nr 165.

Av herr **Wallés**, *angående årligt understöd av postmedel åt änkefru Margareta Matilda Nyberg.*

Predikanten Matias Nyberg, född 1844, död 6 november 1925, var under tiden 1 april 1897—31 mars 1924 medelst personligt kontrakt anställd som poststationsföreståndare i Alnö i Västernorrlands län. Från och med den 1 april 1924, d. v. s. från och med den dag, då han avgick från sin befattning som poststationsföreståndare, ägde han, enligt kungl. generalpoststyrelsens beslut den 14 mars 1924, uppbära ett årligt understöd å 600 kronor. Då detta understöd upphörde att utgå vid Nybergs död, gjordes till förmån för Nybergs efterlevande änka, Margareta Matilda Nyberg, född 30 juli 1854, framställning till kungl. generalpoststyrelsen om att understödet måtte i fortsättningen utgå till henne, därför att hon och icke hennes man varit den, som under ovan angivna långa kontraktstid skött poststationen i Alnö. Generalpoststyrelsen ansåg sig av gällande bestämmelser hindrad utbetala understödet till änkan, och frågan drogs då motionsledes inför 1926 års riksdag (I: 87 och II: 68/1926). Bankoutskottet fann (Bo 26, 1:o/1926) visserligen att, då fru Nyberg formellt icke innehaft anställning i postverket, ålderdomsunderstöd icke borde utgå till henne, men utskottet yttrar sedan: "Då det emellertid är ostridigt, att änkan Nyberg och icke hennes man skött befattningen såsom föreståndare för den ifrågavarande poststationen, och det vill synas, som om makarna Nyberg hyst den uppfattningen, att hustrun icke kunnat underteckna kontrakt om poststationsföreståndareskap, anser utskottet, att staten på något sätt bör tråda hjälpande emellan. På de skäl generalpoststyrelsen (i skr. den 16 februari 1926, återgiven i Bo 26, 1:o/1926) åberopat, torde något årligt understöd ej böra ifrågakomma. Däremot lärer det vara möjligt, att Kungl. Maj:t på därom gjord ansökan kan tillerkänna henne någon gratifikation en gång för alla."

Med hänvisning till bankouts-kottets ovannämnda utlåtande gjorde änkefru Nyberg därefter i en till Kungl. Maj:t ingiven skrift framställning om erhållande av antingen årligt understöd eller, därest detta icke skulle kunna beviljas, sådant engångsbelopp, som av bankouts-kottet ifrågasatts. Sedan generalpoststyrelsen i skrivelse den 4 juni 1926 föreslagit en engångsgratifikation av 1,200 kronor, beslutade Kungl. Maj:t den 13 augusti 1926 att en sådan skulle utgå.

Fru Nyberg återkom emellertid sommaren 1927 med förnyad framställning om understöd. Över denna yttrade sig generalpoststyrelsen den 19 augusti 1927 sålunda: "Då änkefru Nyberg för så kort tid sedan som allenast ett år av Kungl. Maj:t tilldelats en gratifikation av 1,200 kronor, motsvarande dubbla beloppet

av det hennes man tilldelade årliga understödet, anser generalpoststyrelsen sig icke kunna tillstyrka den nu gjorda framställningen", varefter Kungl. Maj:t den 28 oktober 1929 förklarade, att ansökningen ej skulle föranleda åtgärd.

Då frågan nu på nytt upptages, är det därför, att, såsom av bifogade intyg framgår, ett otvetydigt behov föreligger av understöd till änkefru Nyberg.

Statskontoret, som år 1926 yttrade sig i ärendet, och vars yttrande återfinnes i det åberopade bankoutskottsuttalandet (Bo 26, 1:o/1926), har förordat en sådan anordning, att det mannen Nyberg tillerkända understödet finge åtnjutas av hans änka.

Då generalpoststyrelsen förklarar, att det icke mött hinder, att fru Nyberg tecknat kontraktet om poststationens handhavande (se Bo 26, 1:o sid. 2 nederst), är det tydligt, att makarna Nybergs uppfattning, att detta ej låtit sig göra, berott på en missuppfattning. Konsekvenserna av denna ursäktliga missuppfattning kan givetvis ej hava stått klara för makarna Nyberg. Tvärtom anser sig fru Nyberg av uttalanden från sin överordnade postmästare hava blivit styrkt i den uppfattningen, att det vore omöjligt för henne att få poststationsföreståndarskapet formellt överlåtet på sig.

Det vill förefalla som om denna omständighet icke tillräckligt beaktats, och dock talar denna omständighet för, att staten vid behandling av detta understödsärende bör se bort från formella hinder.

Nu efteråt har det blivit klart, att hinder ej förelegat för fru Nyberg att själv övertaga kontraktet om skötandet av poststationen, om blott hennes make lämnat sådan förbindelse rörande ansvaret för omhändertagna medel, som av hans målsmansskap för hustrun jämlikt tidigare lagstiftning påfordrats. Sådana förbindelser lära i många fall hava lämnats, där gift kvinna handhaft poststation, och om på angivet sätt föreståndarskapet ordnats så även i detta fall, skulle fru Nyberg, men ej hennes man, hava tillerkänts ålderdomsunderstödet.

Under sådana förhållanden, och då av den ersättning, som postverket-arbetsgivaren velat lämna för handhavande av poststation, den viktiga del, som utgått i form av understöd, kommit familjen Nyberg till godo allenast från och med den 1 april 1924 till och med den 6 november 1925, en helt kort tid i förhållande till vederbörandes långa arbetsdag av hela 27 år, synes billighet och rättvisa tala för, att hjälp av arbetsgivaren även i fortsättningen beredes den efterlevande familjemedlemmen.

En sådan hjälp, ehuru otillräcklig, tillerkändes fru Nyberg genom ovan omtalade engångsersättning av 1,200 kronor eller det belopp, vartill understödet skulle hava utgått under tiden 6 november 1925—5 november 1927.

Att några för statsverket besvärande konsekvenser skulle kunna uppstå genom ett bifall till en framställning om fortsatt understöd, synes uteslutet på grund av de säregna förhållanden, som i detta fall äro att åberopa och genom vilkas understrykande riksdagen kan vid beslutets fattande helt avskära varje obehörigt utnyttjande av detsamma som prejudikat.

På grund av vad sålunda anförts och med åberopande jämväl av de intyg, som på sin tid återgivits i motionerna vid 1926 års riksdag (I: 87 och II: 68/1926), hemställas,

att riksdagen ville bemyndiga Kungl. Maj:t, att, med hänsyn till de särskilda skäl, som i föreliggande fall äro att åberopa, låta till änkefru Margareta Matilda Nyberg från och med den 1 januari 1931 under hennes återstående livstid utbetala årligt understödsbelopp i enlighet med de grunder, som gälla för understöd till f. d. poststationsföreståndare.

Stockholm den 22 januari 1931.

J. G. Waller.

ALDERSBETYG.

Att f. postförestånd. Margreta Matilda Nyberg, f. Nygren, änkefru, i Alby, är född den 30 juli år 1854 (fem fyra) i Indals församling i Västernorrlands län, betygar *Borgsjö församling i Västernorrlands län* den 12 jan. år 1931.

Pastorsämbetet i Borgsjö,
adr. Erikslund,
Västernorrlands län.

Gösta Wik.
Komminister.

Änkan Margareta Matilda Nyberg i Alby, Borgsjö socken, Västernorrlands län, född den 30 juli 1854, som under 27 år varit anställd och förestått poststationen i Alnö socken, har för fyra år sedan avgått från denna befattning utan att erhålla någon pension efter sin långa tjänstgöring. Änkan Nyberg har inga tillgångar och i anseende till sin höga ålder är hon oförmögen att själv försörja sig. Hon bor numera hos sin son accidenstryckaren Olov Th. Nyberg i Alby, vilken är i små ekonomiska omständigheter, har hustru och fem barn att försörja varav äldsta gossen, nu 15 år gammal, lider av obotlig sjukdom (Diabetes och epilepsi). Enligt härvarande taxeringslängd för år 1930 är Nyberg taxerad för en inkomst av ettusen femtio (1,050) kronor.

Borgsjö, Parteboda, den 15 januari 1931.

P. O. Persson,
kommunalnämndens ordförande.

